

Hatkriminalitet, statistikk Oslo PD 2018

Ingjerd Hansen

Seniorrådgiver , Mangfoldskoordinator

**Stab for virksomhetsstyring
Oslo politidistrikt**

Hatkriminalitet definisjon

- "Straffbare handlinger som helt eller delvis er motivert av, eller som har bakgrunn i, hat eller negative holdninger til
- religion/livssyn,
- Hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse
- homofile orientering
- og/eller nedsatt funksjonsevne."

Under etnisitet inngår også antisemittisme og antisiganisme

Det er ikke slik at all kriminalitet som rammer en vernet person eller gruppe er hatkriminalitet. Det er *motivasjonen* for den kriminelle handlingen som er avgjørende, ikke hvem *fornærmede* er.

ANMELDER: Mona Gustavsen fikk tekstmelding om at hun ikke var ønsket som drosjesjåfør. Nå har hun politianmeldt Kongsvinger Taxi for rasediskriminering, som omfattes av straffeloven. Foto: Ole-Johnny Myhrvold

Mona nektes jobb som drosjesjåfør fordi hun er tater:
«Går ikke på deg som person, men at du er av taterfolket»

14. april 2019

Hatyringer og hatkriminalitet

Mennesker blir hatet og foraktet for å være den de er. Hatyringer og hatkriminalitet rammer hardt. Det skader enkeltpersoner og truer demokratiet. Denne rapporten belyser skadevirkningene hatyringer og hatkriminalitet har for samfunnet.

BLÅK HETSET: Samværetaks Sandra Borch må ikke røyke for at hun skal bli gravid. Hun skal også for at hun ikke skal gå på jobb heller. Foto: Trine Gjørn Sævi

Sp-topp mobbes fordi hun er kortvokst

Politikeren Sandra Borch (23) mottar stygge meldinger om utseendet sitt.

NYHETER

"Hun er ikke genetisk egnet for videre reproduksjon"

Sandra Borch ble tatt av fire danske ungdommer på skolegården Radio 2 – hvor det ble foreslått å øyde henne slik at hun skal kunne bli mor. Foto: Hans Trondhaugen

9.3 Stor vilje til å sette inn tiltak mot diskriminering av og hatprat rettet mot personer med funksjonsnedsettelse

Personer med funksjonsnedsettelse er den gruppen det er mest legitimt å innføre antidiskrimineringstiltak for. Det er denne gruppen det er bredest støtte for at myndighetene bør bruke ressurser på likestillingsarbeid for, det er minst motstand mot kvotering (for en jobb på et NAV-kontor), det er flest som mener myndighetene skal legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse oftere er representert i kulturuttrykk, og det er gjennomgående størst vilje til å gi formelle sanksjoner når funksjonshemmede utsettes for diskriminering og hatefulle ytringer. Men til tross for dette er det svært få som oppgir at de tror at personer med funksjonsnedsettelse utsettes for diskriminering og hatefulle ytringer i Norge i dag. Det er faktisk flere som gir uttrykk for at de tror at menn og etnisk norske utsettes for omfattende hatefulle ytringer, enn som oppgir at hørselshemmede, rullestolbrukere og synshemmede utsettes for dette. Når så få oppgir at de tror at personer med nedsatt funksjonsevne blir utsatt for diskriminering og hatprat, viser det først og fremst at det er lite kunnskap i befolkningen om omfanget av diskriminering og hatprat som denne gruppen selv rapporterer (Fladmoe et al., 2019)

9.4 Ideen om «rasehierarkier» er fremdeles utbredt i Norge

Fordi det tidligere ble gjort feilaktige koblinger mellom slike synlige trekk som ble assosiert med «raser» og mentale egenskaper, som moral og intellekt, anses rasebegrepet som diskreditert i dag (Berg-Nordlie, 2018, 21.12). Vi finner imidlertid at hver fjerde nordmann tenker at det finnes «menneskeraser», og at disse «rasene» kan rangeres etter intelligens. Denne raseforståelsen finner vi at korrelerer sterkt med syn på likestillingspolitikk og innvandring. Personer som tror at noen «menneskeraser» er smartere enn andre, oppgir at de har større aksept for og mindre vilje til å sanksjonere om etniske minoriteter utsettes for diskriminering. De tror også i større grad at innvandring er skadelig for landet.

Sist, men ikke minst ser vi en klar sammenheng mellom syn på «raser» og forståelsen av hva det vil si å være norsk. Personer som mener at noen «menneskeraser» er smartere enn andre, er gjennomgående mer skeptiske til at noen innvandrede grupper kan bli norske, selv om de bor lenge i Norge, men forskjellen er særlig markant for personer som er mørke i huden. Personer som tror på rasehierarkier, mener tre ganger oftere at en person som er mørk i huden, ikke kan bli norsk, enn en som ikke tror på rasehierarkier.

9.5 Klar sammenheng mellom frykt for muslimer og aksept for diskriminering

Motstand mot og frykt for muslimer uttrykkes i undersøkelsen både direkte, gjennom spørsmål om hvem som ikke er ønsket som statsminister, familiemedlem og nabo, og indirekte når vi sammenligner viljen til å sanksjonere diskriminering og hatprat mot muslimer med viljen til å sanksjonere lignende tilfeller av hatprat og diskriminering

9.2 Hatprat mot homofile, lesbiske og bifile undervurderes

Lesbiske, bifile, homofile og transpersoner rapporterer å bli utsatt for hatefulle ytringer i langt større grad enn befolkningen ellers. De har dobbelt så stor sannsynlighet for å bli utsatt for det de opplever som hatefulle ytringer, og over tre ganger så

en homofil blir utsatt for det samme. Viljen til å straffeforfølge er også betydelig lavere når en homofil blir trakassert på jobb som dørvakt, enn når det gjelder de andre gruppene. Selv når respondentene får opplyst at dørvakten er en kvinne, uten andre gruppetilhørigheter, er viljen til å straffe signifikant høyere enn når de får oppgitt at dørvakten er homofil. Når en hateful full ytring retter seg mot homofile som gruppe, ser vi imidlertid at det er høyere vilje til å straffeforfølge enn når muslimer eller innvandrere utsettes for dette.

V. PRIORITERING VED IVERKSETTELSE OG GJENNOMFØRING AV ETTERFORSKING

1. Sentrale prioriteringer

Riksadvokatens sentrale prioriteringer for iverksettelse og gjennomføring av etterforskning er få og stabile, og det er – og skal være – rom for lokale prioriteringer i statsadvokatregionene og politidistriktene, se kvalitetsrundskrivet pkt. 4.1.2.

Etterforskning av følgende sakstyper er prioritert av riksadvokaten i 2019:

- Drap og alvorlige voldslovbrudd som setter liv og helse i fare, ildspåsettelser, vold mot barn og mishandling i nære relasjoner.
- Alvorlige seksuallovbrudd, herunder misbruk og overgrep mot barn, herunder via internett.
- Alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet, herunder alvorlige narkotikalovbrudd og såkalt gjengkriminalitet.
- Økonomisk kriminalitet av alvorlig karakter, særlig den som rammer fellesskapet, alvorlig IKT-kriminalitet, og alvorlig miljøkriminalitet som rammer det indre miljø (arbeidsmiljøet og arbeidsmarkedet) eller det ytre miljø (natur, forurensning, kunst og kulturminne).
- Alvorlige trafikklovbrudd, herunder dødsulykker, ulykker med betydelig personskaade og trafikkatterferd som bærer preg av at gjerningspersonen aksepterte en risiko for en alvorlig ulykke.
- Straffbare handlinger motivert av fornærmedes hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, religion, livssyn, homofile orientering eller nedsatte funksjonsevne (hatkriminalitet).

¹⁵ ØKOKRIMs *Veileder til effektiv innbragning* (2012) er revidert i 2018, og er i denne sammenheng et meget nyttig verktøy for politi og påtalemyndighet. Veilederen er tilgjengelig på KO:DE.

Utenfor begrepet hatriminalitet

- Kjønn
 - Alder
 - Politiske sympatier
 - Interesser og tilhørighet
 - Yrke, bosted og sosial status
 - Utseendemessige trekk som ikke er knyttet til vernet grunnlag
-
- Det er ikke slik at all kriminalitet som rammer en vernet person eller gruppe er hatkriminalitet. Det er motivasjonen for den kriminelle handlingen som er avgjørende, ikke hvem fornærmede er.

Gjett hva som er straffbart

Nekte en muslim
inngang på et
utested

Nekte en muslim
en jobb

Offentlig sjikane
av afrikanere

Nekte en AP-politiker
inngang på et
utested

Ikke å selge leiligheten
sin til det homofile paret
med høyest bud

Offentlig sjikane
av kvinner

Gjett hva som er straffbart

Nekte en muslim
inngang på et
utested

Nekte en muslim
en jobb

Offentlig sjikane
av afrikanere

Nekte en AP-politiker
inngang på et
utested

Ikke å selge leiligheten
sin til det homofile paret
med høyest bud

Offentlig sjikane
av kvinner

er – kanskje ikke tatt helt på alvor?

Straffeloven truer også med bøter eller fengsel inntil seks måneder for å nekte noen varer eller tjenester på bakgrunn av hudfarge eller religion.

Alle har hørt om innvandrere som ikke får [leie bolig](#), eller blir nektet adgang til utesteder. Men har noen hørt om en huseiere eller en pubeier som er dømt?

Strl om hatefulle ytringer

- § 185. Hatefulle ytringer
- Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig setter frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Som ytring regnes også bruk av symboler. Den som i andres nærvær forsettlig eller grovt uaktsomt fremsetter en slik ytring overfor en som rammes av denne, jf. annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.
- Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres
 - a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
 - b) religion eller livssyn,
 - c) homofile orientering, eller
 - d) nedsatte funksjonsevne.

Straffeskjerpelse ved hatmotiv strl §77

Ved straffutmålingen skal det i skjerpene retning især tas i betraktning at lovbruddet:

- a) er begått med midler eller metoder som er særlig farlige eller har stort skadepotensial
- b) har satt menneskers liv eller helse i fare eller voldt velferdstap,
- c) er tilsiktet et vesentlig mer alvorlig resultat eller det lett kunne ha blitt følgen,
- d) er begått på en særlig hensynsløs måte,
- e) er ledd i en planlagt eller organisert virksomhet
- f) er begått av flere i fellesskap,
- g) er forøvet ved at lovbrøyteren har utnyttet eller forledet unge personer, personer i en meget vanskelig livssituasjon, som er psykisk utviklingshemmet eller står i et avhengighetsforhold til lovbrøyteren,
- h) har rammet personer som er forsvarsløse eller særlig utsatt for lovbrudd,**
- i) har sin bakgrunn i andres religion eller livssyn, hudfarge, nasjonale eller etniske opprinnelse, homofile orientering, funksjonsevne eller andre forhold som støter an mot grupper med et særskilt behov for vern,
- j) er begått i offentlig tjeneste eller er forøvet ved brudd på en særlig tillit,
- k) er begått av noen som tidligere er ilagt en strafferettslig reaksjon for liknende handlinger eller andre handlinger som er av betydning for saken,
- l) er begått i nærvær av barn under 15 år.

HATKRIMINALITET

Anmeldt hatkriminalitet 2018

Oslo politidistrikt, mars 2019

Grunnlag	Antall 2018	Antall 2017	Antall 2016	Antall 2015	Prosent 2018	Prosent 2017	Prosent 2016	Prosent 2015
LHBT ¹	47	46	41	33	20%	23%	23%	23%
Etnisitet	136	104	108	70	57%	52%	62%	49%
Antisemittisme ²	8				3%			
Religion	40	43	24	40	17%	22%	14%	28%
Nedsatt funksjonsevne	7	5	2	0	3%	3%	1%	0
Totalt	238	198	175	143	100%	100%	100%	100%

Hovedgrunnlag	Kombinert med annet grunnlag	Antall 2018
Antisemittisme		
	etnisitet	1
Etnisitet		
	LHBT	1
	Religion	20
LHBT		
	Etnisk	6
	Religion	8
Nedsatt funksjonsevne		
	Etnisk	1
Religion		
	Etnisk	15
Totalt		52

Underkategorier Etnisitet	Antall forhold 2018	Antall forhold 2017	Antall forhold 2016	Antall forhold 2015
Antisiganisme**	0	6	0	4
Antisemittisme *	8	2	6	4
Anti Asia ("pakkis", "guling" mm)	13	13	19	24
Anti Afrika ("neger", afrikaner mm)	31	27	29	28
Uspesifisert "utenlandsk"	77	48	45	5
Europa utenom Norge (polakk osv)	1	0	1	2
Norsk	0	1	1	2
Internnorsk (sviker, forræder mm)	4	6	2	0
Samisk	1	0	0	1
Midtøsten (araber mm)	1	1	2	0
Nazisymboler el lign	4			
Internetnisk (Blitt "for norsk" mm)	2	0	3	0
Totalt Etnisitet	136	104	108	70

Underkategorier Religion	Antall forhold 2018	Antall forhold 2017	Antall forhold 2016	Antall forhold 2015
Islam	37	33	19	32
Islam ulike retninger		3	2	3
Frafallen Islam	3	1		
Kristendom		5	2	4
Annet/ religion generelt		1	1	1
Totalt Religion	40	43	24	40

Underkategorier LHBT	Antall forhold 2018	Antall forhold 2017	Antall forhold 2016	Antall forhold 2015
Homofil	21	25	33	25
Homofil etnisk/religion	14	7		
Lesbisk	7	7	3	4
Bifil		0	1	0
Kjønnsuttrykk/Kjønnsidentitet	5	6	4	4
Totalt Seksuell orientering	47	46	41	33

Underkategorier Nedsatt funksjonsevne	Antall forhold 2018	Antall forhold 2017	Antall forhold 2016
Nedsatt fysisk funksjonsevne	4	2	0
Nedsatt kognitiv funksjonsevne*	2	2	
Nedsatt psykososial funksjonsevne**			
Nedsatt funksjonsevne etnisitet	1	1	
Totalt nedsatt funksjonsevne	7	5	0

Kriminalitetstype	Ulike typer lovbrudd (Statistikkgruppe) ¹	Antall forhold 2018	Antall forhold 2017	Antall forhold 2016	Antall forhold 2015
Vold					
	Trusler	19	16	12	22
	Grove trusler		2	4	0
	Kroppskrenkelse (inkl grov)	36	50	45	35
	Kroppsskade (inkl grov)	8	2	5	13
	Trusler / forulemping mot off tj.mann/trusler /vold særlig utsatte yrkesgrupper	9	3	4	
	Drap forsøk			1	
Vinning					
	Ran	2			
	Grovt ran	1			
Skadeverk					
	Skadeverk på/i bygning, Grovt skadeverk	3	5	4	
Annet					
	Ordensforstyrrelse / ordensf. i selvforskyldt rus	3	5	5	1
	Hatefulle ytringer*	108	71	71	41
	Diskriminering	6	8	4	3
	Terrortrusler	3			
	Hensynsløs atferd	30	29	19	22
	Dyrevelferdsloven	1			
	Åndsverkloven	2	5		
	Totalt	238	198	175	143

72 forhold
Vold

Gruppert Åsted	Underkategorier av åsted	Antall 2018	Antall 2017	Antall 2016	Antall 2015
Medier	Sosiale medier (facebook, nettsteder)	27	17	10	13
	Telefon/ Mail/ Brev	7	10	16	7
	TV/radio/Avis	1	1	1	2
Medier totalt		35	28	27	22
Nabolag	Leilighet	8	5	1	1
	Offentlig transport/ Taxi	5	8	13	4
	Offentlige rom	67	49	40	21
	Oppgang	12	11	11	14
Nabolag totalt		92	73	65	40
Sentrum	Offentlig kontor	2	0	1	0
	Offentlige rom	39	35	33	44
	Offentlig transport/ taxi	3	2	3	4
	Utsted **	7	26	32	11
Sentrum Totalt		51	63	69	59
Skole Arbeid	Arbeid	54	34	14	21
	Skole	5	0	0	1
Skole/Arbeid totalt		59	34	14	22
Totalt		238	198	175	143

Alder fornærmede

Tabell 14: Forhold registrert som hatkriminalitet i Oslo politidistrikt 2018, etter gruppert alder fornærmede, sammenlignet med 2017, 2016 og 2015. Absolutte tall

Gruppert alder	Antall 2018	Antall 2017	Antall 2016	Antall 2015
18 og under	19	8	23	14
19-29	64	70	64	56
30-49	88	73	48	55
50 og over	33	17	16	8
Annet/ Offentlig/Organisasjon	34	30	24	10
Totalt antall forhold	238	198	175	143

Gjerningspersoner

Kjønn	Antall 2018	Antall 2017	Antall 2016	Antall 2015
Kvinne	33	37	22	11
Mann	156	131	146	103
Institusjon/ Organisasjon/annet	4	13	1	1
Totalt antall forhold	193	181	169	115

Alder gjerningsperson

Alder	Antall 2018	% andel 2018	Antall 2017	% andel 2017	Antall 2016	% andel 2016	Antall 2015	% andel 2015
18 og under	16	8 %	14	8%	8	5 %	4	3 %
19-29	42	22 %	47	26%	55	32 %	36	32 %
30-49	71	37 %	55	30%	55	32 %	43	38 %
50 og over	60	31%	51	28%	50	30 %	31	27 %
Organisasjon/ Institusjon/annet	4	2 %	14	8%	1	1 %		
Totalt antall forhold	193	100%	181	100%	169	100 %	115	100%

Fødeland gjerningsperson

Grunnlag	Fødeland Gruppert	Antall 2018	Antall 2017	Antall 2016	Antall 2015
LHBT	Afrika	19	12	6	3
	Asia uten Midtøsten	0	4	2	0
		2	3	6	
	Vest-Europa u/ Norge				4
	Tidligere Øst Europa	0	8	0	0
	Midtøsten	1	2	1	2
	Norge	23	10	34	8
		2	0	0	
	Amerika/ Sør-Amerika				0
	Institusjon/Ukjent	0	2	2	1
LHBT totalt		47	40	51	18
Etnisitet	Afrika	2	1	0	2
	Asia uten Midtøsten	1	2	2	5
		1	3	2	
	Vest- Europa u/ Norge				6
	Øst-Europa	10	7	0	0
	Midtøsten	2	1	5	5
	Norge	81	72	77	40
		0	1	2	
	Amerika/Sør-Amerika				2
	Institusjon / Ukjent	4	7	8	3
Etnisitet Total		101	94	96	63
Antisemittisme*	Norge	4			
	Institusjon/ Ukjent	2			
Antisemittisme totalt		6			
Religion	Afrika	0	0	0	2
	Asia uten Midtøsten	0	5	1	2
		0	1	1	
	Vest-Europa u/ Norge				3
	Tidligere Øst Europa	0	4		
	Midtøsten	2	4	0	3
	Norge	24	22	15	23
		6	0	0	
	Amerika/Sør-Amerika				1
	Institusjon/ Ukjent	1	4	4	0
Religion Totalt		33	40	22	34
Nedsatt funksjonsevne	Asia	2	0	0	0
	Norge	1	5	0	0
	Vest-Europa u/Norge	0	0	0	0
	Institusjon/annet	2	2	0	0
	Nedsatt funk.evne totalt		6	7	0
Føtal antall forhold		193	181	169	115

Oppsummert statistikk

- En liten økning fra 2017 til 2018, primært på hatefulle ytringer. Skyldes nok i stor grad politiets koding
- I sum er det slik at i de anmeldte hatkriminalsakene i Oslo politidistrikt i 2018 er de fleste gjerningspersoner ; voksne menn som er født i Norge og har norsk statsborgerskap.
- Unntaket er innenfor LHBTmotivert hatkriminal, der hovedtyngden av de kjente gjerningspersonene er unge menn som er født utenfor Norge, men som har norsk statsborgerskap.
- Blant de fornærmede er det og flest voksne, bakgrunnsland noe ulikt på de ulike grunnlagene, og flest menn bortsett fra på religion og nedsatt funksjonsevne

I hovedtyngden (137 av 238) av de anmeldte hatkriminalforholdene var det IKKE en forutgående relasjon mellom fornærmede og gjerningspersonen.

Kun i ni forhold ble de oppgitt å være bekjente. I tre forhold er de kolleger, i 39 er det en kunderelasjon/ klientrelasjon mellom fornærmede og mistenkte. 25 forhold er mellom naboer (det er en dobling fra 2017).

Eksempelsak

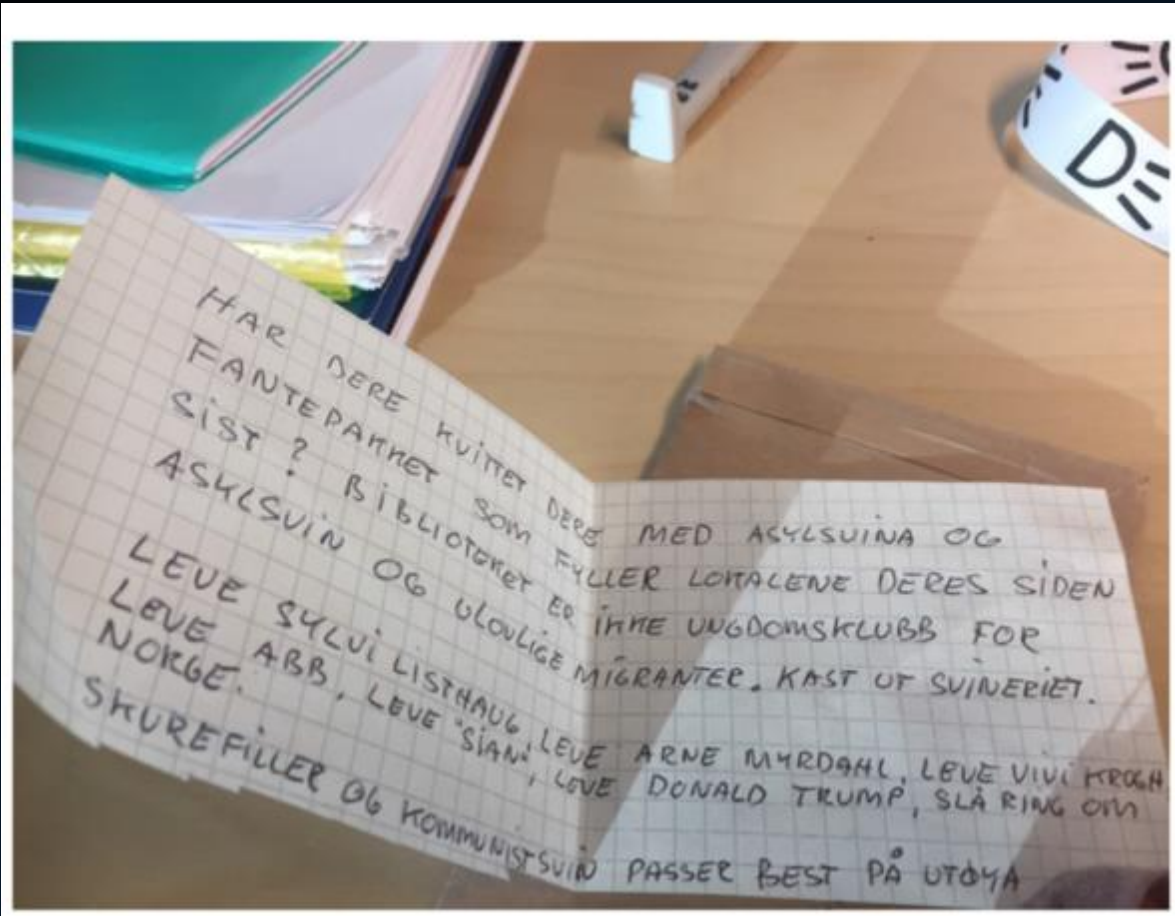
Vi behøver ikke dra langt, lenger inn til Sverige.

Lekeberg, er byen i Sverige. En liten kommune. Dem har en video som viser hvordan det blir når det blir importert morderzombier, seksualpredatorer, tilbakestående kultur. Kultur fra Midtøsten.

Folk blir steina ned når de er på sykkeltur, dem skyter ned balkongene og hagene demmes, dem banker på dørene og krever servering. Det er blitt et shithole.

Shithole! Da trenger det ikke være så jævlig dyktig i pluss og minus før vi skjønner på sikt hvor vi er på vei. Hva når det blir nok innvandrere fra Midtøsten og Afrika, ikke med islam for det er fyfy og sin kultur, sin kultur, og tar over. Skal vi sitte på ræva å fornektessannheten folkens, til dem kommer og tar husene våre

Jeg kommer tilbake til deg etterhvert. I mellomtiden kan du kvitte deg med skurefilla og kommunistspirenes håndbok som du kan utenat. Anders Behring Breivik gjorde en kjempejobb. Godt gjort. Hva skulle vi gjort uten han. Håper han gjentar sine bravader så blir vi kvitt asylelskerne på utøya.

JØDENES ROLLE

I 1941 skrev jøden **Theodore N. Kaufman** en bok med tittelen «Germany Must Perish», der han blant annet tar til orde for at tyskerne må utryddes med hjelp av kjernekraft. Videre oppfordret jødene til å bekjempe de tyske væpne og tjenestemenn. Det er ingen usannhet om at jødene satte i verk mange planer, både innenfor det indre tyske liv, akademisk, barnevesen, frivillig og i det politiske liv – så vel i Tyskland som i andre land. Så da de internasjonale jødene gikk inn mot nazistene,

reframing, debattoppgaver og utvalgte av hendelser, var dette både nytt og svært så alvorlig.

De Hitler mener ikke er en av disse, blir det i ettertiden sett som den nye og sikre ordlyd, og med annet enn propaganda. Men han tok utvidelse dette ut av det så i Daily Express (1935), kunne man ikke lese følgende oversatt: «Judea Declares War On Germany», og i 1938 ble den tyske diplomat Ernst Eichard som Rufe brukt i stedet av jøden **Hercher Grynspan** i Frankfurt, noe som i sin for utvidelse den nye antatte kjernekraften, utvalg fra Hitler om at en «Internationale Oligar» konkurrerte med Tyskland økonomisk, åndelig og politisk, hadde rent faktisk noe i utgangspunktet. Tysklands nasjoner var altså både rasjnelle og følelsesfullt fordelte, jødiske netter ble fra da av, med svært så gode grunner, betenkt som fender av Hitler, noe man da som regel blir når man erklærer krig.

Etter i all ettertid blir forespelet at alle nasjoner mot jødene i Tyskland var sprossene, innspenne, og det nye og sikre ordlyd som utvalgte var grunnlag på antirentisme. Som en del av etterkrigsprospen og den psykologiske kjernekraften, måtte de jødiske kommunismene, godt hjulpet av de allierte (der, under og etter forberedelse til Nürnbergprosessene) å skape myten om at «holocaust» og «holocaust» eller krigene noe som angivelig skulle bli som et godbarn, i Auschwitz, som har vist seg å være et perfekt eksempel med vår moral, vår samvittighet og vår frihet.

Som et annet religion: Den går ut av staven, og lever vår fri og lykke. Og i dette tilfellet, hva er

ARS anmelder DNM 14448738

Vurdering artikkelen "Jødernes rolle" av jurist Holocaust benektes, og det gis en alternativ forklaring på hva som skjedde under andre verdenskrig. Jødiske personer navngis, og det hevdes at likvideringen av den russiske tsaren med familie skyldes kommunister eller jødiske personer. Sammenligner også ordbruket islamisering med internasjonal jødifisering.

Vanskelig å se at ytringene inngår i strl § 185, ikke hatefulle/nedsettende. Innen for ytringsfriheten å ha ett alternativt verdensbilde på historien.

Vurdering av jurist:

"Kampanjen" spiller på Trumps amerikanskpopulære "make America great again". Setningen "Make Hitler great again" sammen med bilder av Hitler er ikke hatefull i seg selv, spesielt ikke i en naturlig fortolkning. Konteksten må avklares i et evt. avhør, men en havner lett innenfor ytringsfriheten knyttet til Hitler som politiker (og ikke massemorder). Kampanjen inneholder ingen oppfordring/tilslutning til Hitler ifm masseutryddelse av jøder.

Vurdering: ikke hatefull ytring etter strl § 185.

Gjenstår: Vurdere partiprogrammets del om rasetilhørighet og inndeling etter rase opp mot rasediskrimineringskonvensjonen, artikkel 4 og strl § 185

Kaveh - saken

Søndag 10. juni 2018 skrev han på blogg tjenesten Twitter: "Hvordan ble Drake front page på GQ som best dressed man in the World?" og "ASAP ROCKY har 28 ganger bedre stil? Fuckings jøder er så korrupte". På spørsmål fra en bruker navngitt som

Jakob Gurrah om "Hvad [...]jøder [har] at gjøre med GQ?" svarte han "Alt".

Drake er en canadisk artist med jødisk opphav.

□ Fredag 15. juni 2018 under en konsert på Haugenfestivalen i Stensparken i Oslo uttalte han

fra scenen: "Fuck jøder." Utsagnet ble i etterkant dementert ("bare kødda").

- Politiet foreslo i påtegninger av hhv. 13. og 14. desember 2018 å ilegge Kholardi et forelegg stort nkr.10.000 for Twitterytringen, samt henlegge ytringen fremsatt i Stensparken.
- Statsadvokaten fulgte ikke politiets tilrådning om utferdigelse av bot, og henla også dette forhold 18. desember s.å., fordi forholdet ikke ble bedømt straffbart (kode 50), med følgende begrunnelse:
- "Vurderingen har vært vanskelig. "Fuck jøder" som fremsettes i sak 14488448 og utsagnet "jøder er korrupte" som fremsettes i sak 14650032 er sterkt nedsettende, krenkende og usant, men rammes ikke av straffeloven § 185, slik jeg vurderer det."

- Utsagnet "Fuck jøder" i Stensparken ble uttalt offentlig med et betydelig negativt og stigmatiserende potensial, og rammer utvilsomt de beskyttelsesverdige interessene som straffebestemmelsen skal verne. Det faktum at ytringen fremsettes med mange tilhørere og barntilstede under en konsert og vanskelig kan tilbakevises, gir den særlig stor gjennomslagskraft.
- Når riksadvokaten likevel har kommet til at nevnte ytring ikke er straffbar, har det blant annetsammenheng med at utsagnet kan ha en iboende tvetydighet. Det retter seg tilsynelatende mot jøder, **men kan også sies å ha staten Israel og misnøye med den politikk som der føres som adressat.** Utsagnet ble for øvrig dementert kort tid etter at det var uttalt, og dette må også vektlegges.
- Utsagnet "Fuckings jøder er så korrupte" er mer konkret, og retter seg direkte mot jødene som gruppe, og inngår utvilsomt i et klassisk, antisemittisk repertoar hvor jøder i sin alminnelighet fremstilles som grådige. Selv om konteksten er en annen enn i Stensparken med et betydelig større antall potensielle mottakere av uttalelsen, er det ingen tvil om at ytringer på blogger og liknende *kan* rammes av straffeloven § 185. Når riksadvokaten *under atskillig tvil* likevel vikertilbake for å overprøve statsadvokatens vurdering, har det sammenheng med at **Twitter-ytringene har en form og en innramming som åpner for tolkningstvil.** Riksadvokaten har i denne forbindelse på generelt grunnlag søkt råd ved Holocaust-senteret.

Alle statsadvokatembetene

REF.:	SAK REF.:	DATE:	DOK NR.:
	14488448 375/19-63	13. mai 2019	25

KLAGESAK – HATEFULLE YTRINGER

Det vises til riksadvokatens avgjørelse 26. februar d.å. i klagesak 14488448 (kopi vedlagt), hvor vi etter en samlet vurdering, og under atskillig tvil opprettholdt statsadvokatens henleggelse av to anmeldelser av såkalte hatefulle ytringer. Som anført i vedtaket var bakgrunnen for henleggelsen dels en konsekvens av at ytringsfriheten står sterkt i Norge, dels at ytringene hadde en form og en innramming som i en viss grad kunne åpne for tolkningstilv. Som illustrasjon ble staten Israel omtalt, og dette eksempel har i etterkant, både nasjonalt og internasjonalt, fått stor oppmerksomhet.

Ikke minst av hensyn til uskyldspresumpsjonen er det i påtalemyndigheten ingen tradisjon for å diskutere egne avgjørelser. I denne saken har riksadvokaten likevel funnet det nødvendig å presisere viktigheten av at jøder som gruppe ikke identifiseres med staten Israel og dens politikk av politiet og påtalemyndigheten. Sondringen er både praktisk og prinsipielt grunnleggende viktig. Riksadvokaten minner samtidig om viktigheten av at påtalemyndigheten og politiet følger den negative utviklingen med hatefulle ytringer nøye, og har et våkent øye til nye utsagn av tilsvarende art, se følgende avsnitt inntatt i vedtaket 26. februar d.å.:

"Det er ingen tvil om at jøder som folkegruppe over tid ofte har vært utsatt for mange ulike ytringer av negativ karakter, de utgjør en liten minoritet her i landet og de fortjener derfor et særlig vern. Riksadvokaten minner i den forbindelse om viktigheten av at slike utsagn ses i en bredere kontekst, og ved eventuelle nye anmeldelser med karakter av antisemittisme – jødehat – bør det vurderes innhentet sakkyndige uttalelser som kan bidra til å belyse budskapet i sin rette sammenheng."

Riksadvokaten legger til grunn at statsadvokatene tar opp ovennevnte med politiet på en hensiktsmessig måte. Dette brev og omtalte brev av 3. mai d.å. vil begge bli lagt ut på vår hjemmeside www.riksadvokaten.no.

Tor-Aksel Busch
(sign)

Reidar Bruusgaard
statsadvokat
(sign)

Vedlegg:

Riksadvokatens merknader

Det er ingen tradisjon i vår etat for å diskutere egne avgjørelser, bl.a. av hensyn til uskyldspresumpsjonen og faren for forhåndsprosedyre. Heller ikke i denne saken redegjør vi ytterligere for innholdet og de avveininger som ble foretatt i den konkrete saken, likevel med en viktig presisering:

I vedtaket heter det følgende:

Når riksadvokaten likevel har kommet til at nevnte ytring ikke er straffbar, har det blant annet sammenheng med at utsagnet kan ha en iboende tvetydighet. Det retter seg tilsynelatende mot jøder, men kan også sies å ha staten Israel og misnøye med den politikk som der føres som adressat. Utsagnet ble for øvrig dementert kort tid etter at det var uttalt, og dette må også vektlegges.

Intensjon med ovennevnte påpekning var at ytringene i den aktuelle saken hadde en form og en innramning som i noen grad kunne åpne for tolkningstvil. Som kjent skal allivil komme den mistenkte til gode ved en strafferettslig bedømmelse og bevisbyrden påhviler påtalemyndigheten. Vi var ikke fremmede for at en mulig strategi fra mistenkte ved en eventuell rettslig behandling ville være en forklaring i den retning. Som illustrasjon på en mulig tolkningstvil viste vi til eksempelet med Israel. I ettertid ser vi at denne illustrasjon ikke var den beste. Riksadvokaten understreker at dette på ingen måte var avgjørende for sakens utfall, og dette embetet har meget klart for seg at jøder som gruppe ikke skal identifiseres med staten Israels politikk. I den grad våre bemerkninger har gitt foranledning til feilaktige slutninger i motsatt retning, beklages dette.

Ytringsfriheten står som nevnt sterkt i Norge, og norske domstoler har (med rette) lagt avgjørende vekt ikke bare på selve utsagnet, men også på hvilken kontekst ytringene fremkom. Det er de kvalifisert krenkende ytringene som utgjør nedslagsfeltet til den aktuelle straffebestemmelsen. Samtidig er dette et rettsområde i stor utvikling, og det er viktig for påtalemyndigheten å velge ut de rette sakene for om mulig å klargjøre hvor grensene for straffansvaret går. Vår vurdering var som nevnt at denne saken ikke var egnet til å bidra til slik avklaring.

Riksadvokaten håper dette svar bidrar til at det noe ufullstendige bildet som har versert i det offentlige rom omkring vedtakets substans og materielle innhold kan korrigeres, og at de berørte og andre impliserte fortsatt kan ha tillit til den norske rettsprosessen. De henvendelser vi har mottatt og kopi av denne redegjørelse vil bli arkivert sammen med sakens dokumenter.

Møte

De berørte, representert ved Det Mosaiske Trossamfund og Antirasistisk senter, er til orientering begge invitert til et fellesmøte her hos oss i mai måned. Vi ser fram til på generelt grunnlag å diskutere påtalemyndighetens og rettsvesenets håndtering av saker som omhandler lutefulle ytringer. Dette er en problemstilling som har opptatt Riksadvokatembetet over år, og undertegnede riksadvokat har prosedert flere slike saker for Høyesterett i plenum.

Med vennlig hilsen

Tor-Aksel Busch

- Siktede blir gjort kjent med at politiet har fått informasjon om at han på det aktuelle tidspunktet (10.07.18 kl. 23:30) har oppført seg plagsom og spyttet etter eller ved siden av tre kvinner som gikk i burka. Mistenkte blir bedt om å forklare seg om dette)
- Siktede sier det er helt feil. Han sier at han ikke har spyttet etter damene. Han sier han satt på benken ca. fire til fem meter fra rulletrappen. Han sier kvinnene sto midt i perrongen og var ca. fire meter unna. Han sier det var bare tilfeldig at han spyttet.
- (Siktede blir gjort kjent med at politiet har fått informasjon om at han på det aktuelle tidspunktet har sagt "jævla svarting" og at han "hata muslimer" til fornærmede da fornærmede tok kontakt med han. Han blir bedt om å forklare seg om dette.)
- Siktede sier han ikke tror at han har sagt "jævla svarting" men at han kan ha sagt at han hater islam. Siktede hater ideologien islam. Han sier han har muslimske venner. Han har muslimske venner på Facebook.
- Siktede blir spurt om hva han tenker om islam og muslimer.
- Siktede sier han mener islam ikke er en religion, men en ideologi. Han sier det som skjer rundt om i verden der homofile kastes ned fra bygninger og kvinner brennes, gjør at han blir mer skeptisk til islam.
- Han sier han har liket Facebookgruppene "Infidels of Norway" og "Sian" og får informasjon gjennom dem. På spørsmål svarer siktede at han ikke er medlem i noen organisasjoner.
- Når det gjelder muslimer, sier siktede at vanlige muslimer som rapportskriver har han ikke noe imot. Han sier han selv er brun i huden. Han sier han blir mye brunere enn
- pakistanere om sommeren og at han liker det. Han sier han har blitt mobbet for å være brun i barndommen.

RETTSPRAKSIS I HATKRIMSAKER

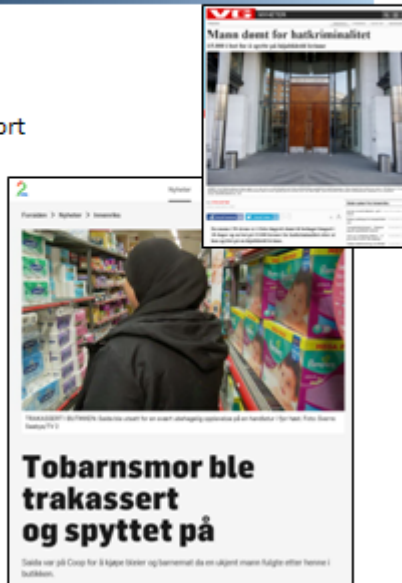
Et utvalg saker fra Oslo tingrett 2015 - 2017

Oslo politidistrikt, oktober 2017

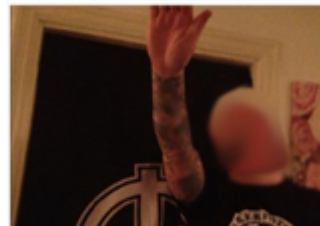
"Spyttesaken"

- Fornærmede handlet i butikken, da domfelte kom bort til henne og sa *"alle muslimer bør slaktes"* og *"jeg hater alle muslimer"* eller lignende, samt spyttet på hennes jakkearm.
- Dømt for overtredelse av strl. §§ 135a og 390a
- Betinget fengsel i 18 dager og bot på kr. 15 000

"Nynazistsaken"

- Tre menn tiltalt for å ha utøvd vold mot to menn fra Midtøsten.
- En av de tiltalte ropte gjentatte ganger "fucking muslims, you don't have anything to do here", "go back fucking terrorists" eller lignende forut for og imens volden pågikk.
- Domfelt for rasistisk motivert vold.
- En domfelt for hatefulle ytringer.

Eksempel

- Saken omhandler en ung mann som får kjennskap til at en kjent norsk kvinne venter barn med en norsk politiker. Kvinnen har norsk mor og far fra et afrikansk land. Den unge mannen skriver på kvinnens åpne facebookprofil:

'Gratulerer har du klart å ligge deg til permanent oppholdstillatelse. Hvorfor kan du ikke ta med deg familien din å flytte tilbake til Afrika. Hvorfor kan du ikke vise såpas respekt, det er ikke krig der dere kommer fra. Din frekke motbydelige halvape. Kom deg ut av landet. Jævla nigger.'

Retten uttaler:

- "I henhold til straffeloven av 2005 § 185 om forbud mot hatefulle ytringer er det bl.a. forbudt og straffbart offentlig å forhåne noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse. Meldingen fra tiltalte til (fornærmede) er nettopp en slik forhånelse, og rammes av straffeloven § 185. Uttrykkene i tiltaltes melding, som "frekke motbydelige halvape" og "jævla nigger", er ikke av en art som fortjener vem av Grunnlovens § 100 om vern av ytringsfriheten, men er utelukkende en grov nedvurdering og hån av andres menneskeverd
- Retten er kommet til at tiltaltes handling i hovedtiltalebeslutningen kvalifiserer til en betinget fengselsstraff, og slik at besittelsen av marihuana i tilleggstitalebeslutningen, som i seg selv er et bøteforhold, anses som en skjerpende omstendighet jf. straffeloven § 79 bokstav a. Straffen settes etter dette til fengsel i 30 dager med en prøvetid på 2 år på vanlige vilkår jf. straffeloven (2005) § 34.

Hvordan jobber hatkriminalgruppa?

- Gi sakene prioritet
- Kvalitet i etterforskning og påtale
 - Motivet for handlingen
- Ivaretagelse av de fornærmede
 - Tettere oppfølging, trygghetsprogram
- Tillitsbygging og relasjonsbygging
 - kontakt med organisasjoner og mediadekning

Stopdisk

Stopdisk Stopp utskrivningene

Det Mosaiske Trossamfund

- Opplæring av eget personell/etat

"Saida hadde aldri trodd anmeldelsen skulle føre til noe, og reagerte sterkt da politiet ringte henne denne uken og informerte henne om tiltalen.

– Jeg gråt faktisk. Jeg ble rørt. Det betyr faktisk veldig mye for meg. Jeg vil ikke at det skal skje med noen andre, sier hun."

Fra "Spyttesaken"
<http://www.tv2.no/a/6460938/>

Oslo.ost.hatkriminalitet@politiet.no

Oslo Politidistrikt 22669050 / 02800

Enhet Øst/ Manglerud politistasjon 22705100

Jourtelefon : 47488797

Ingjerd Hansen : +47 98649004, ihansen@politiet.no

Kontaktperson politiet i Bærum; Politioverbetjent Torkel Fjermestad

torkel.fjermestad@politiet.no

tlf. 91304657

*PÅ JOBB FOR EN
TRYGG HOVEDSTAD*

POLITI